

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๐๐
วันอังคาร ที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๕. นายนครินทร์ สิงห์เสนา	โฆษกกรรมการ
๖. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	โฆษกกรรมการ
๗. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๘. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๙. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๑๐. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๑. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๒. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๓. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๔. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๕. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๖. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๗. นายศุภชัย ยาวะประภา	กรรมการ
๑๘. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๙. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๒๐. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๑. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ
๒. นายวราห์ เท่งพุ่ม	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ว่าที่เรือดรี ยุทธนา สำเภางิน	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาบุคลากร
-------------------------------	------------------------------

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์
๒. นายเจษฎ์ โทณะวณิก

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้ออรอด
๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม
(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๙๙ วันจันทร์ ที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาความเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น

ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ในร่างมาตราต่างๆ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการการเลือกตั้ง

“ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการการเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อส่วนที่ ๒ คณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๑๘

“มาตรา ๒๑๘ คณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่จะยังประโยชน์แก่การบริหารและจัดการ การเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งได้รับการสรรหา จากคณะกรรมการสรรหา จำนวนห้าคน

(๒) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็น ที่ประจักษ์ และเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่า อธิบดีอัยการ มาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนสองคน

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาเป็นกรรมการการเลือกตั้งตาม (๑) ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๒๘ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) หรือเป็นพนักงานหรือเคยทำงานในภาคประชาสังคมมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ยี่สิบปี ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่ สำนักงานอัยการสูงสุดเสนอให้มีการแก้ไขความใน (๒) เนื่องจากความว่า “เคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ หรือตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการ” ในทางปฏิบัติในการเทียบตำแหน่งระหว่างผู้พิพากษากับอัยการตาม (๒) แล้ว เห็นว่า ตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์เมื่อเปรียบเทียบกับตำแหน่งของอัยการแล้ว คือ ตำแหน่งอัยการพิเศษฝ่าย ซึ่งเป็นข้าราชการอัยการชั้นหก และเมื่อพิจารณาถึงตำแหน่งของผู้พิพากษาจะมี ตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาศาลซึ่งมีตำแหน่งที่สูงกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ดังนั้น เพื่อเป็น การยกระดับตำแหน่งผู้พิพากษามาตาม (๒) ให้เทียบเท่ากับอธิบดีอัยการ จึงเห็นควรให้แก้ไขความใน (๒) จากตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์เป็นอธิบดีผู้พิพากษา

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ โฆษกกรรมการ กล่าวว่ คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง สมาชิกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอแก้ไขความใน (๒) โดยขอให้ตัดความว่า “มีความ ซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์” ออก เนื่องจากในทางปฏิบัติจะเป็นปัญหาในการตีความว่า “เป็นที่ประจักษ์” นั้น หมายถึงกรณีใดบ้าง

ประธานกรรมการกล่าวว่ การบัญญัติความว่า “...มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์” ไว้ใน ร่างมาตรา ๒๑๘ (๒) นั้น เนื่องจากเป็นการนำหลักการของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาบัญญัติ ประกอบกับ ในการพิจารณาถึงความซื่อสัตย์สุจริตว่าจะเป็นที่ประจักษ์หรือไม่ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงเป็นรายบุคคลไป

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๑๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๑๘ คณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคนซึ่งพระมหากษัตริย์ ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่จะยังประโยชน์แก่การบริหารและจัดการ การเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งได้รับการสรรหา จากคณะกรรมการสรรหา จำนวนห้าคน

(๒) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ หรือตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการ มาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนสองคน

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาเป็นกรรมการการเลือกตั้งตาม (๑) ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๒๘ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) หรือเป็นพนักงานหรือเคยทำงานในภาคประชาสังคมมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ยี่สิบปี ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด”

มาตรา ๒๑๙

“มาตรา ๒๑๙ กรรมการการเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในระหว่างที่กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คนให้กระทำได้แต่เฉพาะการที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๑๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๒๐

“มาตรา ๒๒๐ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ

(๒) ควบคุมดูแลการเลือกตั้งและการเลือกตั้งตาม (๑) ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อการนี้ ให้มีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวนได้ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร

(๓) เมื่อผลการสืบสวนหรือไต่สวนตาม (๒) หรือพบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งหรือการเลือกตั้งตาม (๑) มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือการออกเสียงประชามติเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้มีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกตั้งหรือการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลือก หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วย หรือทุกหน่วย

(๔) สั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งตาม (๑) ไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้นั้นกระทำการหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ที่มีลักษณะเป็นการทุจริต หรือทำให้การเลือกตั้งหรือการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๕) ควบคุมดูแลการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

ในการสืบสวนหรือไต่สวนตาม (๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบหมายให้กรรมการแต่ละคนดำเนินการ หรือมอบหมายให้คณะบุคคลดำเนินการภายใต้การกำกับของกรรมการการเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดก็ได้

การใช้อำนาจตาม (๓) ให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดมีอำนาจกระทำได้สำหรับหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำความผิด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ประธานกรรมการการเลือกตั้งเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๐ โดยขอให้เพิ่มความเป็นวรรคหนึ่ง (๕/๑) (๕/๒) และ (๕/๓) ดังนี้

๑) เสนอเพิ่ม (๕/๑) ดังนี้ “จะมีคำสั่งให้พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นหรือระงับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ของหน่วยงานของรัฐ หรือให้ออกจากพื้นที่เป็นการชั่วคราวได้”

๒) เสนอเพิ่ม (๕/๒) ดังนี้ “วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้น”

๓) เสนอเพิ่ม (๕/๓) ดังนี้ “ส่งเสริมและสนับสนุน และประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน ในการให้การพลเมืองศึกษาและการศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ โฆษกกรรมการ กล่าวว่า คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สมาชิกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็น ดังนี้

๑) ขอเพิ่มความเป็น (๗) โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

๒) ขอให้เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๒๒๐/๑ โดยขอให้มีศาลเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการฟ้องคดีในกรณีที่มีการทุจริตการเลือกตั้งต่อศาลเลือกตั้ง ซึ่งจะต้องจัดตั้งศาลเลือกตั้งภายในสามสิบวัน

๓) ขอให้ตั้งกองทุนปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้ง โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถให้รางวัลสำหรับการชี้เบาะแส

๔) ขอให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสียหายมีสิทธิยื่นฟ้องคดีทุจริตเลือกตั้งได้เอง

๕) ให้คู่ความในคดีเลือกตั้งมีสิทธิอุทธรณ์ได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

๖) ให้ศาลเลือกตั้งที่จะมีการตั้งขึ้นพิจารณาพิพากษาเกี่ยวกับคดีเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ข้อเสนอดังกล่าวเป็นรายละเอียดที่สามารถไปบัญญัติไว้ในกฎหมายลำดับรองได้ สำหรับข้อเสนอที่ให้มีการจัดตั้งศาลเลือกตั้งขึ้นนั้น ปัจจุบันในศาลยุติธรรมได้มีศาลแผนกคดีเลือกตั้งอยู่แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๒๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๒๑

“มาตรา ๒๒๑ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการเลือกนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งหรือการเลือกใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น ถ้าผู้กระทำการนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือก แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๒๒๐ (๔)

คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ในวรรคหนึ่งควรเพิ่มความว่า “หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น” เนื่องจากการทุจริตการเลือกตั้งมิได้เกิดจากการกระทำเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกแต่เพียงอย่างเดียว แต่อาจเป็นกรณีที่ผู้สมัครมีส่วนรู้เห็นกับบุคคลอื่นในการกระทำความผิดเลือกตั้งก็อาจมีได้ ประกอบกับเมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๒๒๐ (๔) จะเห็นได้ว่าได้บัญญัติความดังกล่าวไว้ด้วย ดังนั้น เพื่อให้ร่างมาตรา ๒๒๑ มีความสอดคล้องกับร่างมาตรา ๒๒๐ (๔) และเป็นการบัญญัติที่มีความครอบคลุมถึงกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกมีส่วนรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่นด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้งก็สามารถสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๒๒๐ (๔)

- ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามร่างมาตรานี้ ย่อมไม่กระทบสิทธิของผู้สมัคร หากศาลตัดสินในภายหลังว่าผู้สมัครดังกล่าวไม่มีความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งซึ่งร่างมาตรา ๒๒๑ มีเจตนารมณ์ในการให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งก็เพื่อประโยชน์ในการจัดการเลือกตั้ง

- รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งได้ในกรณีก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง ซึ่งจะแตกต่างจากร่างรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในกรณีการสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๓ (๕) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำเนินคดีอาญา และเมื่อศาลตัดสินแล้วจะสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งด้วย และฟ้องเรียกค่าเสียหายในการจัดการเลือกตั้งได้ด้วย ดังนั้น ร่างมาตรานี้หากบัญญัติให้มีการบัญญัติในเรื่องการฟ้องเรียกค่าเสียหายในการจัดการเลือกตั้งได้ด้วยจะเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรไปกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำเนินฟ้องคดีอาญาและฟ้องเรียกค่าเสียหายในการจัดการเลือกตั้งในกรณีดังกล่าวได้ด้วย ดังนั้น เสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่งเป็นดังนี้ “ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือก ถ้ามีหลักฐาน อันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการเลือกนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งหรือการเลือกใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น ถ้าผู้กระทำการนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือก แล้วแต่กรณีหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๒๒๐ (๔)”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๒๑ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือก ถ้ามีหลักฐาน อันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการเลือกนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งหรือการเลือกใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น ถ้าผู้กระทำการนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือก แล้วแต่กรณีหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๒๒๐ (๔)

คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๒๒๒

“มาตรา ๒๒๒ เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๒๒๑ หรือภายหลังการประกาศผลการเลือกตั้งแล้วมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกผู้ใดกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการเลือก ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น

ในกรณีที่ศาลฎีกาพิพากษาว่าบุคคลตามวรรคหนึ่งกระทำความผิดตามที่ถูกร้อง ให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาสิบปี ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

มิให้นับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาซึ่งหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสาม เป็นจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา

ให้นำมาตรานี้ไปใช้บังคับแก่การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วยโดยอนุโลม แต่ให้อำนาจของศาลฎีกา เป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ และให้คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด

การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาหรือศาลอุทธรณ์ตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาซึ่งต้องกำหนดให้ใช้ระบบไต่สวน และให้ดำเนินการได้โดยรวดเร็ว”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า การดำเนินการตามร่างมาตรา ๒๒๑ เป็นกระบวนการชั่วคราวที่ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เมื่อศาลพิจารณาพิพากษาว่ามีความผิด ก็เป็นการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตลอดชีวิต

มีการเสนอให้เพิ่มความว่า “หรือการเลือก” ไว้ในร่างมาตรา ๒๒๒ วรรคหนึ่ง เพื่อให้มีความหมายครอบคลุมถึงกรณีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาด้วย และเสนอให้เพิ่มความว่า “หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น” เช่นเดียวกันกับกรณีการเพิ่มความดังกล่าวในร่างมาตรา ๒๒๑

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอให้ศาลนำสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหลักในการพิจารณาเช่นเดียวกับสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๒๒๑ หรือภายหลังการประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือกแล้วมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัคร รับเลือกผู้ใดกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น” และเพิ่มความเป็นวรรคสอง ดังนี้ “ในการพิจารณาของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้นำสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหลักในการพิจารณา แต่เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลมีอำนาจสั่งไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๒๒ เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๒๒๑ หรือภายหลังการประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือกแล้วมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัคร รับเลือกผู้ใดกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น

ในการพิจารณาของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้นำสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหลักในการพิจารณา แต่เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลมีอำนาจสั่งไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

ในกรณีที่ศาลฎีกาพิพากษาว่าบุคคลตามวรรคหนึ่งกระทำความผิดตามที่ถูกร้อง ให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาสิบปี ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

มีให้นับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาซึ่งหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสาม เป็นจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา

ให้นำมาตรานี้ไปใช้บังคับแก่การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วยโดยอนุโลม แต่ให้อำนาจของศาลฎีกา เป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ และให้คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด

การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาหรือศาลอุทธรณ์ตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาซึ่งต้องกำหนดให้ใช้ระบบไต่สวน และให้ดำเนินการได้โดยรวดเร็ว”

มาตรา ๒๒๓

“มาตรา ๒๒๓ ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือการเลือกสมาชิกวุฒิสภา หรือเมื่อประกาศให้มีการออกเสียงประชามติ มีผลใช้บังคับ ห้ามมิให้จับ คမ်းขัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปสอบสวน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือในกรณีที่จับ ในขณะที่กระทำความผิด

ในกรณีที่มีการจับกรรมการการเลือกตั้งในขณะที่กระทำความผิด หรือจับ หรือคุมขังกรรมการการเลือกตั้งในกรณีอื่น ให้รายงานต่อประธานกรรมการ การเลือกตั้งโดยด่วน และให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับได้ แต่ถ้าประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ถูกจับหรือคุมขัง ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเท่าที่มีอยู่เป็นผู้ดำเนินการ”

ประเด็นการพิจารณา

มีการแสดงความเห็นว่า บทบัญญัติร่างมาตรา ๒๒๓ บัญญัติลักษณะเกี่ยวกับที่เคยบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ อย่างไรก็ตาม หลักการดังกล่าวควรนำไปบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งจะเหมาะสมมากกว่า

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๒๒๓ แม้จะเป็นรายละเอียดในทางปฏิบัติก็ตาม แต่มีความจำเป็นที่ต้องบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เนื่องจากการให้อำนาจประธานกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับได้ เป็นการไปปฏิเสธและตัดสิทธิของผู้อื่น จึงควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๒๒ โดยไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๓ ผู้ตรวจการแผ่นดิน

“ส่วนที่ ๓

ผู้ตรวจการแผ่นดิน”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อ ส่วนที่ ๓ ผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๒๔

“มาตรา ๒๒๔ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่ากรมตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด ทั้งนี้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน หรือมีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณะมาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปีมีจำนวนไม่เกินหนึ่งคน และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์”

ประเด็นการพิจารณา

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอให้มีจำนวนผู้ตรวจการแผ่นดินที่ตายตัว จำนวนสามคน และขอให้ตัดความในตอนท้ายของร่างมาตรา ๒๒๔ วรรคสอง ความว่า “และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์” ออก

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ โฆษกกรรมการ กล่าวว่า คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เสนอความเห็นให้ตัดคำว่า “วุฒิสภา” ออก และใช้คำว่า “รัฐสภา” แทน และให้เพิ่มความเป็นวรรคสาม ความว่า “ให้หน่วยงานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นหน่วยงานขึ้นตรงกับรัฐสภา”

นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญชี้แจงว่า เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๕/๑ ในกรณีการวินิจฉัยว่าการกระทำเป็นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขหรือไม่ ซึ่งได้บัญญัติให้ประธานองค์กร

อิสระตามรัฐธรรมนูญร่วมวินิจฉัยด้วย แต่ร่างมาตรา ๒๒๔ ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่มีตำแหน่งประธานบัญญัติไว้ในร่างมาตรานี้ ซึ่งอาจมีปัญหาในทางปฏิบัติหากเกิดกรณีตามร่างมาตรา ๕/๑

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- เมื่อพิจารณามาตรา ๒๑๓ วรรคสอง ในบททั่วไป หมวดองค์กรอิสระให้นำมาตรา ๑๙๙ มาใช้บังคับแก่การสรรหาตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๑๙๙ บัญญัติอยู่ในหมวดศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวคือให้เลือกตำแหน่งประธานซึ่งเป็นการให้เลือกกันเอง ดังนั้น ในกรณีของร่างมาตรา ๕/๑ จึงไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ

- ความว่า “ตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด” ในร่างมาตรา ๒๒๔ วรรคสอง เป็นการบัญญัติที่ขยายความคุณสมบัติของสัดส่วนของผู้ตรวจการแผ่นดินจำนวนสองคนที่มาจากส่วนราชการเท่านั้น ประธานกรรมการเห็นควรให้มีการแก้ไขจำนวนผู้ตรวจการแผ่นดินให้มีจำนวนสามคน และแก้ไขถ้อยคำเล็กน้อยในร่างมาตรา ๒๒๔ วรรคสอง เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขจำนวนผู้ตรวจการแผ่นดินที่ได้บัญญัติจำนวนไว้ตายตัว และนำความในตอนท้ายของร่างมาตรา ๒๒๔ วรรคสอง ความว่า “มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์” ไปบัญญัติไว้ตอนต้นในวรรคสองของร่างมาตรา ๒๒๔ ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๒๔ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่ากรมตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด ทั้งนี้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน หรือและเป็นผู้มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณะมาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปีจำนวนไม่เกินหนึ่งคน และมีควมซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๒๔ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่ากรมตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด ทั้งนี้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน หรือและเป็นผู้มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณะมาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปีจำนวนไม่เกินหนึ่งคน และมีควมซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์”

มาตรา ๒๒๕

“มาตรา ๒๒๕ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการพิจารณาและมีมติในหลักการให้แก้ไขเพิ่มเติมวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการในองค์กรอิสระเป็นเจ็ดปีเท่ากันทุกองค์กร จึงเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความ

ในมาตรานี้ เป็นดังนี้ “ผู้ตรวจการแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งทศเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว” ทั้งนี้ ในบทเฉพาะกาลนั้นจะต้องกำหนดยกเว้นไม่ให้นำความในมาตรานี้ไปใช้บังคับกับผู้ที่ยังดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระในวันที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๒๕ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งทศเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว”

มาตรา ๒๒๖

“มาตรา ๒๒๖ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชน โดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

(๒) แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่ามีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น

(๓) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินตาม (๑) หรือ (๒) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) หากเป็นกรณีที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป

การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน”

ประเด็นการพิจารณา

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) เป็นดังนี้ “เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีทศหรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชน โดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ” และเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจในการสอบสวนด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่ควรกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจในการสอบสวนด้วย เนื่องจากผู้ตรวจการแผ่นดินจะต้องปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะมีข้อองค์กรตรวจสอบ ทั้งนี้ เพื่อให้การทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับความร่วมมือในการดำเนินการจากองค์กรต่าง ๆ

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่าการตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อขยายอำนาจให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน

มีอำนาจในการตีความกฎหมาย ทำให้หลักการและวัตถุประสงค์ของการมีผู้ตรวจการแผ่นดินไม่เป็นไปตามหน้าที่ที่ควรจะเป็น

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่ามิได้รับความเดือดร้อนหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ควรกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้โดยไม่ต้องมีผู้ร้องเรียน

ประธานกรรมการเสนอให้ตัดความในวรรคสี่ออกทั้งหมด เนื่องจากบทบัญญัติขององค์กรอิสระอื่น ๆ ไม่ได้มีการบัญญัติไว้

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอให้ตัดความในวรรคสามออก เนื่องจากตามหลักการสากลในการปกป้องสิทธิมนุษยชนนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ประธานกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่อะไรบ้าง

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรคงความในวรรคสามไว้ตามเดิม เนื่องจากรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไว้แล้ว จึงไม่ควรให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนซ้ำซ้อนกันอีก

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๒๒๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๒๖ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชน โดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

(๒) แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่ามิได้รับความเดือดร้อนหรือไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้จัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น

(๓) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินตาม (๑) หรือ (๒) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) หากเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป

บทบัญญัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน”

มาตรา ๒๒๗

“มาตรา ๒๒๗ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่า มีกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า เพื่อทำให้เกิดความชัดเจนในเรื่องอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังนั้น เสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๒๖ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีความกรณี ดังต่อไปนี้”

มีการแสดงความคิดเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งเช่นนี้ จะทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่สามารถหยิบยกกรณีที่พบเห็นว่ากฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญขึ้นมาเพื่อเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากผู้ตรวจการแผ่นดินพบเห็นว่าผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากกฎหมาย ผู้ตรวจการแผ่นดินก็สามารถส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๒๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๒๖ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีความกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง”

มาตรา ๒๒๘

“มาตรา ๒๒๘ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกอบด้วยกรรมการจำนวนเก้าคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย บัญชี เศรษฐศาสตร์ การบริหารราชการแผ่นดิน หรือการอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการพระธรรมนูญหัวหน้าศาลทหารกลาง หรืออธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพ โดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ และได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

(๖) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัดมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(๗) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) รวมกันไม่น้อยกว่าสิบปี

การนับระยะเวลาตามวรรคสอง ให้นับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ หรือวันสมัครเข้ารับการสรรหาแล้วแต่กรณี”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) จากเดิมความว่า “ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์” เป็น “อธิบดีผู้พิพากษา”

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ความใน (๔) มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่าควรกำหนดให้เป็นศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยหรือไม่ เช่นเดียวกับความในมาตรา ๑๙๕ (๓) และ (๔)

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความใน (๑) เป็นดังนี้ “(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการพระธรรมนูญ หัวหน้าศาลทหารกลาง หรืออธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี” และแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) เป็นดังนี้ “(๔) ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี”

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ความใน (๔) ควรแก้ไขเพิ่มเติมให้รวมถึงผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีด้วยหรือไม่ เพื่อให้ผู้ที่มีคุณสมบัติมีจำนวนมากขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๔) ควรกำหนดเฉพาะศาสตราจารย์ที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนั้นเท่านั้น เนื่องจากต้องการให้ได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่ยังทำงานอยู่เข้ามาเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทั้งนี้ ความใน (๔) นี้จะไม่รวมถึงตำแหน่งศาสตราจารย์ที่ไม่ประจำ หรือแต่งตั้งโดยวิธีอื่นด้วย เช่น ศาสตราจารย์กิตติคุณ และศาสตราจารย์พิเศษ เป็นต้น

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) และ (๔) โดยลดระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งลง เพื่อให้ผู้ที่มีคุณสมบัติ ตามความใน (๒) และ (๔) มีจำนวนมากขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่ความใน (๒) และ (๔) กำหนดให้ต้องดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อย กว่าห้าปีเพื่อเป็นหลักประกันว่าไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับเรื่องทุจริต เนื่องจากสามารถดำรงตำแหน่งมาได้ถึง ห้าปีรวมทั้งความในร่างมาตรานี้ก็เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสรรหาสรรหาบุคคลที่เหมาะสมได้จากหลาย ช่องทางอยู่แล้ว จึงไม่ควรลดระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งใน (๒) และ (๔) ในส่วนของความใน (๔) นั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) เป็นดังนี้ “ได้รับทรงแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของ มหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีและพ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่เกินห้าปี” และสอบถามว่า ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ บัญญัติเรื่องการสรรหาคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไว้ อย่างไร

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า มาตรา ๒๔๖ วรรคสองของ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดคุณสมบัติของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าต้องเป็น ผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๕ โดยเคย เป็นรัฐมนตรี กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือกรรมการ ตรวจเงินแผ่นดิน หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วย ราชการที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดี หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ ผู้แทนองค์การพัฒนา เอกชน หรือผู้ประกอบการวิชาชีพที่มีองค์กรวิชาชีพตามกฎหมายมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบปี ซึ่งองค์การ พัฒนา เอกชนหรือองค์กรวิชาชีพนั้นให้การรับรองและเสนอชื่อเข้าสู่กระบวนการสรรหา

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความในวรรคสี่ควรเพิ่มเติมเรื่องผลงานทางวิชาการด้วย เพื่อให้ได้ ผู้ที่ยังคงมีผลงานทางวิชาการในปัจจุบันเข้ามาเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) เป็นดังนี้ “ได้รับทรงแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง เป็นศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีและยังมีผลงานทางวิชาการเป็น ที่ประจักษ์”

- มีกรรมการสอบถามว่า ผลงานทางวิชาการใน (๔) นั้น เหมาะสมหรือไม่ที่จะกำหนดไว้เฉพาะว่า ต้องเกี่ยวข้องกับการทุจริต

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรานี้กำหนดขึ้นเพื่อต้องการให้ได้บุคคลที่มี ความรู้ความเชี่ยวชาญที่หลากหลายอันจะเป็นประโยชน์ต่อการทำหน้าที่ตรวจสอบการทุจริตในด้านต่าง ๆ ดังนั้น ความใน (๔) จึงไม่ควรกำหนดเฉพาะผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตเท่านั้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๒๘ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกอบด้วยกรรมการ จำนวนเก้าคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดย คณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย บัญชี เศรษฐศาสตร์ การบริหารราชการแผ่นดิน หรือการอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา หัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการพระธรรมนูญหัวหน้าศาลทหารกลาง หรืออธิบดีอัยการมาแล้ว ไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) ได้รับทุนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง เป็นศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้ว ไม่น้อยกว่าห้าปีและยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพ โดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ และได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

(๖) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของวิสาหกิจมหาชนจำกัดมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(๗) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) รวมกันไม่น้อยกว่าสิบปี

การนับระยะเวลาตามวรรคสอง ให้นับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ หรือวันสมัครเข้ารับการสรรหาแล้วแต่กรณี”

มาตรา ๒๒๙

“มาตรา ๒๒๙ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งเก้าปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในระหว่างที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ เว้นแต่จะมีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงห้าคน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการพิจารณาและมีมติในหลักการให้แก้ไขเพิ่มเติมวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการในองค์กรอิสระเป็นเจ็ดปีเท่ากันทุกองค์กร จึงเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่ง เจ็ดปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว”

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ โฆษกกรรมการ กล่าวว่า สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอว่า ควรนำบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมาใช้บังคับกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติด้วย

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๒๓๐ กำหนดไว้แล้วว่าผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเปิดเผยทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดต่อสาธารณชนนั้นเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน จึงควรกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตรวจสอบแล้วเก็บรวบรวมเอกสารไว้ หากพบว่ามีความผิดปกติจึงจะนำมาเปิดเผยต่อสาธารณชน

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากกำหนดไม่ให้มีการเปิดเผยทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อาจทำให้กระบวนการตรวจสอบภาคประชาชนไม่สามารถดำเนินการได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๒๙ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งห้า เจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในระหว่างที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ เว้นแต่จะมีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงห้าคน”

มาตรา ๒๓๐

“มาตรา ๒๓๐ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ได้สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจใช้หน้าที่และอำนาจ ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงเพื่อดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) ได้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) หน้าที่และอำนาจอื่นที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่จะต้องจัดให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม ในกรณีจำเป็นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรง หรือที่เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐบางระดับ หรือกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยธุรการของคณะกรรมการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็น ผู้ดำเนินการสอบสวนหรือไต่สวนเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

มีการสอบถามว่า การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามความในร่างมาตรานี้ รวมถึงการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีด้วยหรือไม่

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามความในร่างมาตรานี้ รวมถึงการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๓๐ ไว้โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๓๑

“มาตรา ๒๓๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓๒ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย หรือมีการกล่าวหาว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ตาม มาตรา ๒๓๐ (๑) ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไต่สวนข้อเท็จจริง และหากมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เห็นว่า ผู้นั้นมีพฤติการณ์ตามที่ไต่สวน ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ยกเว้นกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อวินิจฉัย

(๒) กรณีอื่นนอกจาก (๑) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รับเรื่องไว้พิจารณาหรือประทับรับฟ้อง ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำวินิจฉัยหรือคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่พพฤติการณ์หรือกระทำความผิด หรือร้ายแรงผิดปกติดังกล่าวแล้วแต่กรณี ให้ผู้ต้องคำวินิจฉัยหรือพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติหรือทุจริตต่อหน้าที่ ให้รับทรัพย์สินที่ผู้นั้นได้มาจากการกระทำความผิด รวมทั้ง บรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้น ตกเป็นของแผ่นดิน

การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้นำสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการ พิจารณา และให้มีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม

ให้นำมาตรานี้มาใช้บังคับแก่กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรง ตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สินตามมาตรา ๒๓๐ (๓) หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิด ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าเพื่อไม่ประสงค์แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือ หนี้สินนั้นด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

เมื่อคราวประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๙๙ วันจันทร์ ที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุม มีมติให้แก้ไขความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๓๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓๒ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย หรือมีการกล่าวหาว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการ ตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ตาม มาตรา ๒๓๐ (๑) ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติไต่สวนข้อเท็จจริง และหากมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด เท่าที่มีอยู่เห็นว่าผู้นั้นมีพฤติการณ์ตามที่ไต่สวน ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อศาล รัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ยกเว้นกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อวินิจฉัย

(๒) กรณีอื่นนอกจาก (๑) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รับเรื่องไว้ พิจารณาหรือประทับรับฟ้อง ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำวินิจฉัยหรือคำ พิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความผิด หรือร่ำรวยผิดปกติตามที่ผู้ถูกกล่าวหา แล้วแต่กรณี ให้ผู้ต้องคำวินิจฉัยหรือพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัคร รับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติหรือทุจริตต่อหน้าที่ ให้ริบทรัพย์สินที่ผู้ันได้มาจากการกระทำความผิด รวมทั้ง บรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้น ตกเป็นของแผ่นดิน

การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้นำสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณา และให้มีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม

ให้นำมาตรานี้มาใช้บังคับแก่กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดจงใจ ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๓๐ (๓) หรือจงใจยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าเพื่อไม่ประสงค์แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นด้วยโดยยอมนอมน”

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้นำความในร่างมาตราชี้ไปปรับปรุงหลักการในเรื่องการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตูลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้เป็นอำนาจของศาลฎีกาในการวินิจฉัยชี้ขาด โดยให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้สวนข้อเท็จจริงและยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแล้วตามความเห็นของที่ประชุม จึงเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาความในมาตราชี้ที่มีการปรับปรุงแล้วให้ที่ประชุมพิจารณา ดังนี้

“มาตรา ๒๓๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓๒ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย หรือมีการกล่าวหาว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ตาม มาตรา ๒๓๐ (๑) ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ไต่สวนข้อเท็จจริง และหากมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เห็นว่า ผู้นั้นมีพฤติการณ์ตามข้อ ๒๓๐ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย **ขท.เว้นการเป็นผู้ถูกตักเตือนเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ** ให้เสนอเรื่องต่อ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อวินิจฉัย

(๒) กรณีอื่นนอกจาก (๑) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รับเรื่องไว้พิจารณาหรือประทับรับฟ้อง ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำวินิจฉัยหรือคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่พ้องการณหรือกระทำความผิด หรือร่ำรวยผิดปกติตามที่ถูก

กล่าวหา แล้วแต่กรณี ให้ผู้ต้องคำ**วิสนัยหรือ**พิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต่อไป

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติหรือทุจริตต่อหน้าที่ ให้ริบทรัพย์สินที่ผู้้นั้นได้มาจากการกระทำความผิด รวมทั้ง บรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้น ตกเป็นของแผ่นดิน

การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ให้น้ำสํานวนการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลัก
ในการพิจารณา และให้มีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม

ให้นำมาตรานี้มาใช้บังคับแก่กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๓๐ (๓) หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าเพื่อไม่ประสงค์แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นด้วยโดยยอโมล”

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ความในร่างมาตรานี้ควรกำหนดให้มีการตรากฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวกับการพิจารณาคดีของศาลฎีกาด้วยหรือไม่
- ประธานกรรมการเคยเสนอให้กำหนดเป็นระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา
- คำพิพากษาของศาลฎีกาและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามความในร่างมาตรานี้เป็นที่สุดหรือไม่
- คำพิพากษาของศาลฎีกาและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามความในมาตรานี้เป็นที่สุด
- ควรนำความในร่างมาตรา ๒๒๒ วรคเจ็ดมาใช้บังคับในร่างมาตรานี้โดยอนุโลม

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) เป็นดังนี้ “ถ้าเป็นกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัย ขทว่าบทบัญญัติที่ขัดต่อสภพวป็นเหตุสทตสภัฐชรณญ ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนก คดีฮทของผู้ดำรงตำแหน่งทรรเือง เพื่อวินิจฉัย ทั้งนี้ให้นำมาตรา ๒๒๒ ววรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่ การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาโดยอนโลม”

- มีกรรมการสอบถามว่า เหตุใดความในวรรคสามของร่างมาตรานี้จึงกำหนดให้เป็นดุลพินิจของ ศาลฎีกาและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในการที่จะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมี กำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้ ซึ่งแตกต่างกับความในวรรคหกของร่างมาตรา ๒๓๓

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า เหตุที่ความในวรรคหกของร่างมาตรา ๒๓๓ กำหนดให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วย เนื่องจากคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าควรกำหนดบทลงโทษกรรมการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่เป็นผู้กระทำความผิดเสียเองโดยกำหนดบทลงโทษที่สูงกว่าการกระทำความผิดของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระอื่น

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในวรรคสามของร่างมาตรานี้กำหนดขึ้นเพื่อให้เป็นดุลพินิจของศาลฎีกาและศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในการที่จะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้ ตามลักษณะและความหนักเบาของการกระทำ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความในวรรคหกควรแก้ไขเพิ่มเติม เป็นดังนี้ “...เพื่อประโยชน์แห่งความ**เป็น**ยุติธรรม”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคเจ็ด กำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อไม่ให้เกิดการตีความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้โดยตรง

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปตามระบบ หากมีกรณีใดที่เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับคดีอาญายื่นคำร้องผ่านอัยการสูงสุดทุกครั้ง จะไม่ให้อำนาจคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการยื่นคำร้องได้โดยตรง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๓๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๓๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓๒ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย หรือมีการกล่าวหาว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ตาม มาตรา ๒๓๐ (๑) ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไต่สวนข้อเท็จจริง และหากมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เห็นว่า ผู้นั้นมีพฤติการณ์ตามที่ไต่สวน ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ขทเว้นททที่ผู้ททตสทททเป็นทตสททตสรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อวินิจฉัย ทั้งนี้ให้นำมาตรา ๒๒๒ วรรคเจ็ดมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาโดยอนุโลม

(๒) กรณีอื่นนอกจาก (๑) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รับเรื่องไว้พิจารณาหรือประทับฟ้อง ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลรัฐธรรมนูญฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มีคำวินิจฉัยหรือคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์หรือกระทำความผิด หรือร้ายแรงผิดปกติดังที่ ถูกกล่าวหา แล้วแต่กรณี ให้ผู้ต้องคำ วิชัยหรือพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลา ไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดฐานร้ายแรงผิดปกติดังที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ ให้รับทรัพย์สินที่ผู้นั้นได้มาจากการกระทำความผิด รวมทั้ง บรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้น ตกเป็นของแผ่นดิน

การพิจารณาของศาล ~~รัฐธรรมนูญ~~ รัฐธรรมนูญ และศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้นำสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลัก ในการพิจารณา และให้มีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แห่งความ วิชัย ธรรม

ให้นำมาตรานี้มาใช้บังคับแก่กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรง ตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สินตามมาตรา ๒๓๐ (๓) หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิด ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าเพื่อไม่ประสงค์แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือ หนี้สินนั้นด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๓๒

“มาตรา ๒๓๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา จำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ใดกระทำการตามมาตรา ๒๓๐ (๑) โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานตามสมควร เมื่อประธาน รัฐสภาเห็นว่ามีความเห็นสมควรส่งสัยว่ามีการกระทำตามที่กล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีกล่าวหาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย โดยให้นำมาตรา ๒๓๑ วรรคสาม วรรคห้า และวรรคหก มาใช้บังคับโดย อนุโลม

(๒) ในกรณีอื่นนอกจาก (๑) ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกา เพื่อดำเนินการ ต่อไปตามมาตรา ๒๓๓”

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของ ทั้งสองสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาซึ่งเป็นจำนวน เพียงหนึ่งร้อยสี่สิบเสียง สามารถเข้าชื่อกล่าวหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แล้วให้ ประธานรัฐสภาดำเนินการเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาได้โดยตรงโดยไม่มีการพิจารณาก่อนกรอง อาจทำให้ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่สามารถทำงานได้โดยสะดวกและเป็นอิสระ จึงเสนอ ให้ตั้งผู้ไต่สวนอิสระมาพิจารณาก่อนกรอง ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๒๓๓

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๓๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๓๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดกระทำการตามมาตรา ๒๓๐ (๑) โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานตามสมควร เมื่อประธานรัฐสภาเห็นว่ามีความเห็นสมควรส่งสัยว่ามีการกระทำตามที่กล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีกล่าวหาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย โดยให้นำมาตรา ๒๓๑ วรรคสาม วรรคห้า และวรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๒) ในกรณีอื่นนอกจาก (๑) ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกา เพื่อดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๒๓๓”

๒. รอการพิจารณาในประเด็นการตั้งผู้ไต่สวนอิสระ

มาตรา ๒๓๓

“มาตรา ๒๓๓ เมื่อประธานศาลฎีกาได้รับเรื่องตามมาตรา ๒๓๒ (๒) แล้ว ให้เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ เพื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริง

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หน้าที่และอำนาจ วิธีการไต่สวน ระยะเวลาการไต่สวน และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นของคณะผู้ไต่สวนอิสระ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ถ้าคณะผู้ไต่สวนอิสระเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลให้สั่งยุติเรื่อง และให้คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สุด

ถ้าคณะผู้ไต่สวนอิสระเห็นว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ถูกกล่าวหาประพฤติการณตามที่ถูกกล่าวหา ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรับฟ้องแล้ว ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาสิบปี

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ และมีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทั้งหมด ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นการชั่วคราว โดยให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ใน

ตำแหน่งได้จนกว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ตนดำรงตำแหน่งแทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๓๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๓๓ เมื่อประธานศาลฎีกาได้รับเรื่องตามมาตรา ๒๓๒ (๒) แล้ว ให้เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ ประจักษ์ เพื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริง

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หน้าที่และอำนาจ วิธีการไต่สวน ระยะเวลาการไต่สวน และการดำเนินการ
อื่นที่จำเป็นของคณะผู้ไต่สวนอิสระ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ถ้าคณะผู้ไต่สวนอิสระเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลให้ยุติเรื่อง และให้คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สุด

ถ้าคณะผู้ไต่สวนอิสระเห็นว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์ตามที่ถูกกล่าวหา ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรับฟ้องแล้ว ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการตามที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาสิบปี

ในให้นำมาตรา ๒๑๐ มาใช้บังคับแก่กรณีที่มีการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่และสิทธิการลงโทษทัณฑ์และปรับทรัพย์ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและอัยการสูงสุดและให้ประชาชนตบฏที่ตนและประชาชนตบฏที่ตนลงนามหรือร่วมลงนามในแต่ตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการสิทธิการลงโทษทัณฑ์และปรับทรัพย์ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและอัยการสูงสุด ทำหน้าที่เป็นกรรมการสิทธิการลงโทษทัณฑ์และปรับทรัพย์ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและอัยการสูงสุดที่ตนดำรงตำแหน่งแทนและปฏิบัติหน้าที่ก็ได้ หรือเสนอว่าละเลยหน้าที่และตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนโดยอนุโลม”

ส่วนที่ ๕ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

“ส่วนที่ ๕

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน”

ประเด็นการพิจารณา

-ໄມໄມ-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบข้อเสนอสืบที่ ๕ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๓๔

“มาตรา ๒๓๔ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมาย การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง และด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าว ว่า คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ตั้งข้อสังเกตว่า ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๑/๒๕๕๗ กำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งสามปี โดยมีให้นำบทบัญญัติที่ให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียวมาบังคับใช้ ในร่างรัฐธรรมนูญนี้จะมีการบัญญัติเรื่องมีให้นำบทบัญญัติที่ให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียวมาบังคับใช้กับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในเวลานี้หรือไม่

นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เรื่องดังกล่าวอาจต้องนำไปบัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า นอกจากเรื่องการดำรงตำแหน่งแล้ว ในบทเฉพาะกาลยังต้องมีการบัญญัติเรื่องคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระด้วย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม กล่าวว่า นายปิยะพันธ์ นิมมานเหมินทร์ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เสนอข้อคิดเห็นต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินควรมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑.๑ อำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยผลการตรวจเงินแผ่นดิน

๑.๒ อำนาจและหน้าที่ในการกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ ประกาศ หรือแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริหารงานของหน่วยธุรการของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

๒) ในเรื่องอายุของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระนั้น ควรมีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีแต่ไม่เกินเจ็ดสิบห้าปี

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- คุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามวรรคสองที่กำหนดว่า จะต้องมิใช่ประสบการณ์ไม่น้อยกว่าสิบปี ซึ่งต่างจากองค์กรอิสระอื่น เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือ ผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งจะต้องมิใช่ประสบการณ์ไม่น้อยกว่ายี่สิบปี ประสบการณ์ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะน้อยไปหรือไม่

- การกำหนดคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งในแต่ละองค์กรว่าควรมีประสบการณ์จำนวนกี่ปีนั้น ควรพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ของแต่ละองค์กรด้วย เมื่ออำนาจหน้าที่แตกต่างกัน จำนวนปีของประสบการณ์ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเหมือนกัน

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ในการพิจารณาที่ผ่านมา คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินทำหน้าที่ในลักษณะประสานงานเพื่อช่วยแก้ไขปัญหา ควรต้องมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินพอสมควร จึงมีการกำหนดว่าหากเอกชนต้องการดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน ควรมีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณะมาแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปี ส่วนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดประสบการณ์ไม่น้อยกว่าสิบปี เนื่องจากหากมีอายุสี่สิบห้าปี มีประสบการณ์อีกไม่น้อยกว่าสิบปีเป็นอายุห้าสิบห้าปี จะทำให้มีประสบการณ์ในระดับหนึ่งและสามารถตรวจเงินแผ่นดินและวางนโยบายการทำงานได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๒๓๔

มาตรา ๒๓๕

“มาตรา ๒๓๕ กรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว”

ประเด็นการพิจารณา

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติม เป็นดังนี้ “...วาระการดำรงตำแหน่งหกปี...” เพื่อให้เป็นไปตามมติที่ประชุม เมื่อคราวประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๙๙ วันจันทร์ ที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๙

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๓๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๓๕ กรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว”

มาตรา ๒๓๖

“มาตรา ๒๓๖ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) กำกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตาม (๑) และ (๒) และกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(๔) ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ รวมทั้งการให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐในการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

(๕) ส่งลงโทษทางปกครองกรณีมีการกระทำความผิดกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

ผู้ถูกสั่งลงโทษตาม (๕) อาจอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำสั่งในการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดต้องคำนึงถึงนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ตาม (๑) และ (๒) ประกอบด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่ ศาลปกครองสูงสุดเสนอความเห็นว่ ผู้ถูกสั่งลงโทษตาม (๕) ควรอุทธรณ์ต่อศาลปกครองชั้นต้นไม่ควรอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่ เหตุที่ต้องอุทธรณ์ไปยังศาลปกครองสูงสุด เนื่องจากในทางปฏิบัติผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจเบื้องต้น คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินสามารถนำมาพิจารณาได้ ประกอบกับคณะกรรมการวินัยการเงินการคลังก็สามารถพิจารณาเรื่องดังกล่าวได้ ซึ่งเป็นไปตามหลักการของ exhaustion of administrative remedies ถือว่ามีกระบวนการพิจารณาภายในซึ่งเทียบได้กับศาลชั้นต้นแล้วจึงให้อุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๓๖ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๓๗

“มาตรา ๒๓๗ ให้มีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินคนหนึ่งซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาโดยได้รับการเสนอชื่อจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ผู้ได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้นำมาตรา ๑๙๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสี่ และมาตรา ๒๐๐ มาใช้บังคับแก่การแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินด้วยโดยอนุโลม

การสรรหา การคัดเลือก และการเสนอชื่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน”

ประเด็นการพิจารณา

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเสนอให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินควรเป็นผู้ซึ่งได้รับการสรรหาเช่นเดียวกับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต้องทำงานร่วมกัน จึงควรคงความไว้เช่นเดิมเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในการทำงาน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๓๗ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๓๘

“มาตรา ๒๓๘ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติหน้าที่โดยเที่ยงธรรม เป็นกลาง และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ โดยมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด และตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(๒) ตรวจผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ

(๓) มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตาม (๑) และ (๒)

(๔) กำกับและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตาม (๓)”

ประเด็นการพิจารณา

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเสนอให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินควรมีอำนาจในการสอบสวนหรือไต่สวนความผิดอาญาเกี่ยวกับการทุจริตลักษณะเดียวกับองค์กรอิสระอื่นด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๓๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๓๙

“มาตรา ๒๓๙ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ โดยรับผิดชอบต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยธุรการของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๓๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๔๐

“มาตรา ๒๔๐ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจใช้หน้าที่และอำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรืออาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และเป็นกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีอำนาจจะดำเนินการใดได้ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ และดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ในการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือหน่วยงานอื่น ตามที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหรือจัดทำขึ้น เป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือของหน่วยงานอื่นนั้น แล้วแต่กรณี

ประเด็นการพิจารณา

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือหน่วยงานอื่น แล้วแต่กรณี อาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเข้าร่วมในการสอบสวนหรือไต่สวน อย่างไรก็ตาม เห็นว่าในร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้มีการกำหนดให้องค์กรอิสระบูรณาการการทำงานร่วมกันอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นที่จะต้องเพิ่มความดังกล่าวอีก

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๔๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๔๑

“มาตรา ๒๔๑ เพื่อประโยชน์ในการระงับหรือยับยั้งความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเสนอผลการตรวจสอบการกระทำที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่การเงินการคลังของรัฐอย่างร้ายแรงต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อพิจารณา

ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเห็นพ้องด้วยกับผลการตรวจสอบดังกล่าว ให้ปรึกษาหารือร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หากที่ประชุมร่วมเห็นพ้องกับผลการตรวจสอบนั้น ให้ร่วมกันมีหนังสือแจ้งสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ โดยไม่ชักช้า และให้เปิดเผยผลการตรวจสอบดังกล่าวต่อประชาชนเพื่อทราบด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า นายเอกพันธุ์ ปิณฑวนิช รักษาการแทนผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา และคณะ เสนอให้ตัดร่างมาตรา ๒๔๑ ออกทั้งมาตรา เนื่องจากองค์กรดังกล่าวสามารถตรวจสอบและเผยแพร่รายงานต่อประชาชนได้อยู่แล้ว การบัญญัติอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมเช่นนี้อาจมองว่าเป็นการก้าวก่ายการบริหารราชการแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เห็นว่าวัตถุประสงค์ของร่างมาตรา ๒๔๑ คือให้องค์กรตรวจสอบร่วมมือกับรัฐ ในการดูแลให้การดำเนินการของรัฐเป็นไปตามกฎหมายวินัยการเงินการคลังเพื่อให้ประเทศสามารถก้าวไปข้างหน้าได้ ไม่ได้เป็นเรื่องการจับผิด จึงเห็นควรให้คงไว้เช่นเดิม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๔๑ โดยไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๖ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“ส่วนที่ ๖

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อส่วนที่ ๖ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๔๒

“มาตรา ๒๔๒ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งได้รับการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องมีความรู้และประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งบทบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหาต้องกำหนดให้ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนมีส่วนร่วมในการสรรหาด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ความในวรรคสามควรแก้ไขเพิ่มเติม เป็นดังนี้ “ให้เป็นไปตามที่กฎหมายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ...” เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

- เรื่องวาระการดำรงตำแหน่งที่คณะกรรมการมีความเห็นร่วมกันว่ากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนั้น ควรกำหนดไว้ในร่างมาตรานี้ด้วยหรือไม่ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการตีความว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีตามรัฐธรรมนูญเดิม

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า เหตุที่ไม่กำหนดเรื่องคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เนื่องจากการกำหนดให้สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR) และหลักการปารีส (The Paris Principles) นอกจากนี้ ยังมีรายละเอียดในเรื่องอื่น ๆ เช่น หากหลักการระหว่างประเทศมีการเปลี่ยนแปลงก็อาจต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติม ในการพิจารณาขั้นต้นจึงเห็นว่าไม่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แต่ควรเป็นพระราชบัญญัติเพื่อให้สามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้สะดวก

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เรื่องวาระการดำรงตำแหน่งควรกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อให้สอดคล้องกับองค์กรอิสระอื่น ส่วนรายละเอียดในเรื่องอื่น ๆ ให้นำไปบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๔๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๔๒ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งได้รับการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องมีความรู้และประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งบทบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหาต้องกำหนดให้ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนมีส่วนร่วมในการสรรหาด้วย”

๒. รอการพิจารณาเรื่องการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง

มาตรา ๒๔๓

“มาตรา ๒๔๓ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ และต้องปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต เทียงธรรม และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ และคำนึงถึงความผาสุกของประชาชนชาวไทยและผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ”

ประเด็นการพิจารณา

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยสุจริต ควรได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่

มีการแสดงความคิดเห็นว่า ร่างมาตรา ๒๔๓ มีเนื้อความเดียวกันกับร่างมาตรา ๒๑๑ ดังนั้นควรตัดร่างมาตรา ๒๔๓ ออกทั้งมาตรา และแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง ของมาตรา ๒๑๑ เป็นดังนี้ “การปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจขององค์กรอิสระต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ รวมทั้งต้องคำนึงถึงความผาสุกของประชาชนชาวไทยและผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ตัดร่างมาตรา ๒๔๓ ออกทั้งมาตรา

๒. แก้ไขวรรคสอง ของมาตรา ๒๑๑ เป็นดังนี้

“การปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจขององค์กรอิสระต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ รวมทั้งต้องคำนึงถึงความผาสุกของประชาชนชาวไทยและผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ”

มาตรา ๒๔๔

“มาตรา ๒๔๔ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับผลร้ายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน ต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(๒) จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน

(๓) เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

(๔) ชี้แจงแถลงข้อเท็จจริงที่ถูกต้องในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม

(๕) สร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

(๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

เมื่อรับทราบรายงานตาม (๑) และ (๒) หรือข้อเสนอแนะตาม (๓) ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสมโดยเร็ว กรณีใดไม่อาจดำเนินการได้หรือต้องใช้เวลาในการดำเนินการให้แจ้งเหตุผลให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบโดยไม่ชักช้า”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ในแต่ละปีจะมีหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศหลายหน่วยงานจัดทำรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย เช่น กระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติประจำประเทศไทย เป็นต้น หากรายงานนั้นไม่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือมีความผิดพลาดควรมีผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง โดยอำนาจหน้าที่ในการชี้แจงข้อเท็จจริงนั้นควรเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้วย

- ความใน (๔) ควรแก้ไขเป็นดังนี้ “ชี้แจงแถลงข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้า...” เพื่อให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการชี้แจงแถลงข้อเท็จจริงที่ถูกต้องอย่างรวดเร็วในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอว่า เรื่องอำนาจหน้าที่ตาม (๔) ควรเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐในการชี้แจงแถลงข้อเท็จจริง โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่เพียงให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนแก่หน่วยงานของรัฐในการชี้แจงแถลงข้อเท็จจริงเท่านั้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หน้าที่ในการชี้แจงแถลงข้อเท็จจริงควรเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยตรง พร้อมทั้งต้องรวบรวมและทำรายงานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงดังกล่าวให้แก่รัฐ หรือกระทรวงการต่างประเทศเพื่อชี้แจงแถลงข้อเท็จจริงต่อไป

- ความใน (๔) ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นดังนี้ “(๔) ชี้แจงแถลงรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้า...” เนื่องจากการให้ชี้แจงแถลงข้อเท็จจริงอาจไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงควรแก้ไขให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่บัญญัติใน (๑)

- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรมีบทบาทในการชี้แจงแถลงข้อเท็จจริงสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยมากกว่าให้เป็นหน้าที่หน่วยงานของรัฐ เนื่องจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นองค์กรอิสระจึงมีความน่าเชื่อถือและมีความเป็นกลางมากกว่าหน่วยงานของรัฐ ซึ่งอาจถูกมองว่าชี้แจงแถลงข้อเท็จจริงตามความต้องการของรัฐ

- ความใน (๔) ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นดังนี้ “(๔) ชี้แจงแถลงรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้า...” เนื่องจากเห็นว่าเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่จะต้องชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงให้ประชาชนได้รับทราบทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- ความว่า “ชี้แจง” อาจตีความได้ว่าต้องชี้แจงข้อเท็จจริงที่ถูกต้องในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรมแทนรัฐบาล ควรเพิ่มความว่า “ต่อประชาชน” เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าต้องชี้แจงต่อใครด้วยจะเหมาะสมหรือไม่

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ชี้แจงว่า เรื่องการชี้แจงไม่จำเป็นต้องกำหนดว่าเป็นการชี้แจงต่อประชาชนหรือผู้ใดเป็นการเฉพาะเจาะจง หากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่ามีรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม คณะกรรมการ

สิทธิมนุษยชนแห่งชาติก็สามารถชี้แจงได้โดยทันที ซึ่งหากการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยถูกต้องหรือเป็นธรรมดาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องชี้แจง

- ความใน (๓) ควรแก้ไขเป็นดังนี้ “เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา” เพื่อให้มีการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเป็นไปตามหลักการปารีส (The Paris Principles)

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) เป็นดังนี้ “ตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า การกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน ต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอ ให้รายงานต่อรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป”

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า อำนาจหน้าที่ดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอยู่แล้ว บทบัญญัติตามร่างใน (๑) จึงมีความครอบคลุมเรื่องดังกล่าวแล้ว

- ความใน (๑) ควรตัดคำว่า “ผลร้าย” ออก

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอให้เพิ่มรายละเอียดในเรื่องการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือการกระทำที่ไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีไว้ใน (๑) ด้วย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความใน (๑) ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นดังนี้ “...ผู้ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน...” ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นที่ขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

- ความใน (๑) ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นดังนี้ “...ผู้ได้รับผลกระทบจากความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน...”

- ความว่า “ผลร้าย” ถูกกำหนดไว้ในกฎหมายอาญา ส่วนคำว่า “ความเสียหาย” จะถูกกำหนดไว้ในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) เป็น “(๔) ชี้แจงเหตุผลและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้า...” จะเหมาะสมหรือไม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า การแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) เป็น “(๔) ชี้แจงเหตุผลและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้า...” เพื่อให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่ในการชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องต่อสาธารณชนอย่างรวดเร็วด้วยส่วนการใช้คำว่า “ผลร้าย” ใน (๑) นั้น เพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องผลกระทบที่เกิดจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนซึ่งจะมีลักษณะเป็นผลร้าย และอาจไม่ทำให้เกิดความเสียหายก็ได้ ตัวอย่างเช่น การไม่รับเข้าทำงาน เป็นต้น ทั้งนี้ หากแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) เป็น “...ผู้ได้รับผลกระทบจากความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน...” อาจทำให้ความใน (๔) มีความหมายที่แคบลง อย่างไรก็ตาม เสนอให้รอการพิจารณา (๑) ไว้ก่อน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๔๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๔๔ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับผลร้ายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน ต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(๒) จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน

(๓) เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใดๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

(๔) ~~ชี้แจง~~ ชี้แจง ~~บทสรุป~~ และรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม

(๕) สร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ความตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

(๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

เมื่อรับทราบรายงานตาม (๑) และ (๒) หรือข้อเสนอนี้ตาม (๓) ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสมโดยเร็ว กรณีใดไม่อาจดำเนินการได้หรือต้องใช้เวลาในการดำเนินการให้แจ้งเหตุผลให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบโดยไม่ชักช้า”

๒. รอการพิจารณาความใน (๑)

มาตรา ๒๔๕

“มาตรา ๒๔๕ องค์การอัยการมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม และไม่ให้อถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง

การบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการดำเนินการอื่นขององค์การอัยการให้มีความเป็นอิสระ และการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับพนักงานอัยการ ต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการอัยการซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยประธานกรรมการซึ่งต้องไม่เป็นพนักงานอัยการ และผู้ทรงคุณวุฒิบรรดาที่ได้รับเลือกจากพนักงานอัยการ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

กฎหมายตามวรรคสาม ต้องมีมาตรการป้องกันมิให้พนักงานอัยการกระทำการหรือดำรงตำแหน่งใดอันอาจมีผลให้การสั่งคดีหรือการปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามวรรคสอง หรืออาจทำให้มีการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวต้องกำหนดให้ชัดเจนและใช้เป็นการทั่วไป โดยจะมอบอำนาจให้มีการพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไปไม่ได้”

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสาม เป็นดังนี้ “การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นขององค์การอัยการให้มีความเป็นอิสระอิสระ โดยให้มีระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นการเฉพาะตามความเหมาะสม และการบริหารงาน...”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๒๔๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๔๕ องค์การอัยการมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย
พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยง
ธรรม และไม่ให้อถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง

การบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการดำเนินการอื่นขององค์การอัยการให้เป็นอิสระ
อิสระ โดยให้มีระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นการเฉพาะตามความเหมาะสม และการบริหารงานบุคคล
เกี่ยวกับพนักงานอัยการ ต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการอัยการซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยประธาน
กรรมการซึ่งต้องไม่เป็นพนักงานอัยการ และผู้ทรงคุณวุฒิบรรดาที่ได้รับเลือกจากพนักงานอัยการ ทั้งนี้
ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคสาม ต้องมีมาตรการป้องกันมิให้พนักงานอัยการกระทำการหรือดำรงตำแหน่ง
ใดอันอาจมีผลให้การสั่งคดีหรือการปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามวรรคสอง หรืออาจทำให้มีการขัดกันแห่ง
ผลประโยชน์ ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวต้องกำหนดให้ชัดเจนและใช้เป็นการทั่วไป โดยจะมอบอำนาจให้มีการ
พิจารณาเป็นกรณี ๆ ไปไม่ได้”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพุธ ที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๙
เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว นายสุพจน์ ไชยมุขต์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๒๕ นาฬิกา

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายสกนธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์